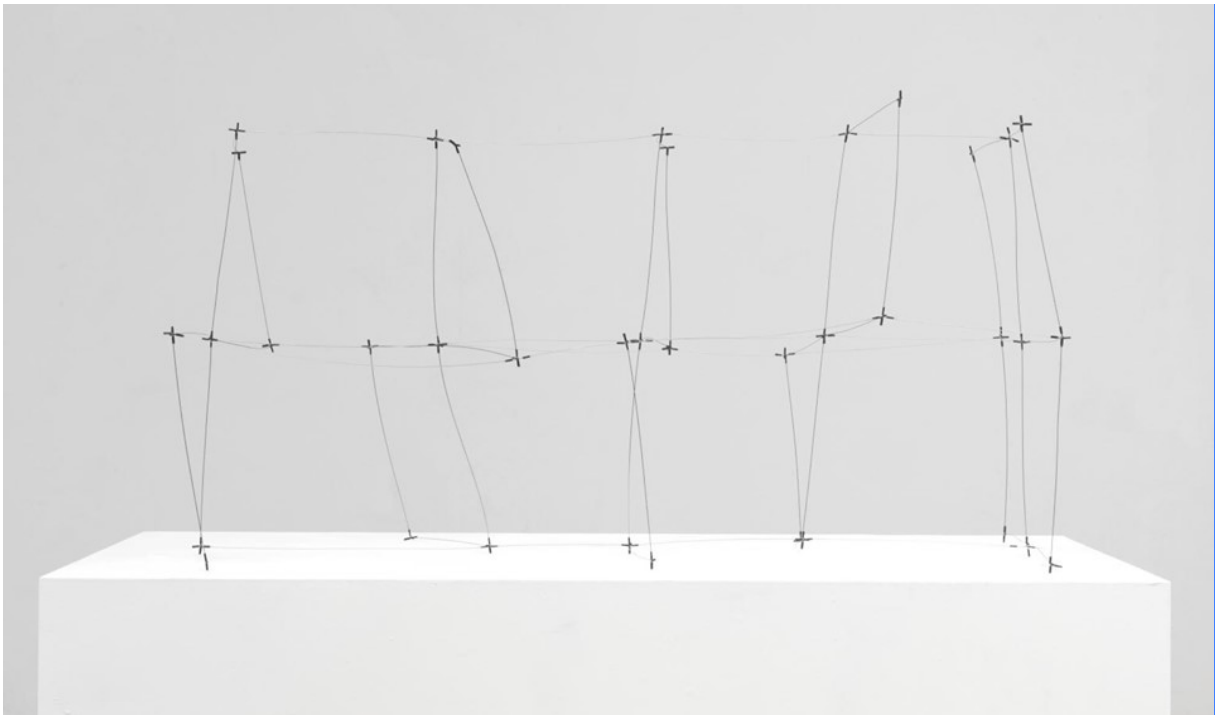

Архитектонски факултет Универзитета у Београду
наставник: в.проф. Милан Ђурић
сарадник Снежана Веснић, асистент
година студија: 1. семестар ОАСА и ИАСА 2017/2018 ЕСПБ: 8

ПРОСТОР И ОБЛИК

Gego (Gertrud Goldschmidt) Horizontal Square Reticularia 71/10, 1971.

I УВОД

II ТЕОРИЈСКА И ПРАКТИЧНА НАСТАВА

III ИСПИТ

IV БИБЛИОГРАФИЈА

V ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

I УВОД

Овај програм омогућава ученицима да изводе темељно, оригинално и креативно истраживање у области дефиниције архитектонског простора и архитектонског облика. Циљ је истраживање и унапређивање знања кроз проучавање односа између просторних образаца и друштвених исхода, као и између знања о архитектонског дизајна и компијутера.

Експеримент, истраживање, развијање апстрактног и логичког мишљења, цртање и пројектовање, упознавање техника и савладавање софтвера неопходних за продукцију архитектонског пројекта су задаци другог семестра. Разумевање шта је идеја и како се она разуме, како се *види* а затим и концептуализује, су изазови који се постављају кроз серију естетско-апстрактних вежби и практичног развијања техничких вештина.

У форми завршног пројекта студенти приказују свеобухватно достигнуте резултате у првој години студија, као синтезу истраживања кроз пројекат, почетак коришћења архитектонске литературе и комплексних стечених пројектантских знања и вештина.

Истраживачки карактер предмета има за циљ да развије концептуалне способности студената и посебно развијање неопходних вештина, техника и знања неопходних за израду пројекта. У том смислу фундаменталну основу предмета чине паралелно развијање концепцијских и техничких вештина.

Разумевање димензија и величине простора, препознавање архитектонских просторних елемената и уочавање њихових међусобних односа и свеукупног контекста који граде, су аналитични кораци којима се развијају методи за стварање услова за пројектовање архитектонског објекта и просторних структура.

II ТЕОРИЈСКА И ПРАКТИЧНА НАСТАВА

Теоријска настава са фокусом на савремени пројектантски дискурс одвија кроз 15 тематских предавања у оквиру три тематске целине: трансформација, обликовање и структура простора.

Теоријску наставу прати обавезно читање кратких тематских текстова. Ови текстови уводе студенте у архитектонску савремену теорију и архитектонску терминологију. Два су циља: развијање способности критике и аналитичке аргументације, и посебно припремање студената да правилно и прецизно формулишу архитектонско мишљење.

Практична настава се одвија се у форми студија са акцентом на увођење студената у специфичност архитектонског стварања у савременом пројектантском контексту.

Практична настава структурирана је кроз три теме – пројекта који су интегрисани са теоријском наставом. Први задатак има за циљ развијање критичког мишљења и поставља питање структуре комплексних просторних односа. Други задатак тематизује фундаменталне архитектонске односе облика и простора и начине њиховог бележења архитектонским медијумима: цртежом и моделом. Трећи задатак ситематизује и интегрише постигнуте резултате током прве године студија и припрема студенте за израду Студио пројекта.

Истраживање кроз пројектантски цртеж и архитектонски модел су апсолутни приоритет рада у студију. Фотографија, видео запис, и други медијуми се користе као помоћно средство за развој архитектонског цртежа и архитектонског модела. Неопходно овладавање 3д програмима служи за крајње разумевање пројектантског поступка и посебно омогућава студентима да консеквентно и ефикасно реализују своје идеје и замисли.

I ЗАДАТАК / 01-04 недеља

ТРАНСФОРМАЦИЈА

Први задатак има за циљ да структуру постојећег простора (пројекат из првог семестра) растави и разложи на примарне архитектонске елементе који ће се даље употребити различитим методама за изградњу нове просторне структуре.

Декомпозиција, деконструкција, децентрализација, детериторијализација и/или груписања, сакупљања, набирања или разлагања, су технике али и стратегије којима студенти развијају крајње експерименталне методолошке моделе пројектовања. Студенти наставком рада на пројекту из првог семестра уче да критички сагледавају простор и облик, вреднују резултате свог рада, као и да науче како се формулише архитектонски проблем и задатак. Истраживање односа између облика и простора остварује се кроз промене облика и простора, промене размере и сразмере као и дестабилизацијом свеукупних односа. Посебан циљ задатка је учење како се технички и концепцијски користи елементарна геометрија.

II ЗАДАТАК / 05-11 недеља

ОБЛИКОВАЊЕ / МОНОФОРМА

Кроз три случаја – модела и три теме, испитују се „границе“ моноформе и њена идеја о постојању у простору. Шта је то спољна а шта унутрашња граница форме? Испитују се дуализми пуно-празно, кретање и догађај, просторност и доживљај, идеја о покретљивости, промени и кретању, и како све то производи контролисану/интуитивну феноменологију простора.

Први модел : пројектује се мала привремена експериментална ботаничка башта са надземним огледним делом и лагумом са подземном лабораторијом. Циљ задатка је разумевање карактера пуно-празно, анвелопа- шупљина, отворено-затворено.

Други модел: пројектује се простор за уметника. Реч је о интерполацији у градском блоку. Циљ задатка је да се уоче контекстуална ограничења, могућности примене различитих геометрија у ограниченим условима као и могућност разградње простора у задатом волумену.

Трећи модел: гоофтор и јавни лифт, има за циљ да се истраже могућности структурирања простора у ширем градском контексту.

III ЗАДАТАК / 12-15 недеља

СТРУКТУРА ПРОСТОРА

Циљ завршног пројекта изложбеног павиљона је да се синтетизују све вештине које су студенти достигли у току прве године студија.

Студенти по избору и договору са асистентом бирају локацију и анекс павиљона који ће пројектовати. Анекс павиљона не мора да има директну просторну везу са Павиљоном Цвијета Зузрић или Музејом Савремене уметности.

ТРАНСФОРМАЦИЈА:

01. **13.02.2018. ИНТРО: ПРОСТОР ОБЛИКА : ОБЛИК ПРОСТОРА** / Милан Ђурић и Снежана Веснић [пројекат 01 : трансформација]

Вежбе [трансформација]: кратка презентација пројеката из првог семестра.

Анализа постављених концепата, тематизација, и критичко тумачење постигнутих резултата. Студенти вежбају како да презентују свој пројекат као и да буду критични у разумевању сопственог рада.

Домаћи задатак: направити макету од белог картона која раставља пројекат из првог семестра на примарне геометријске облике. Донети на вежбе бр.2 бели картон, лепак, маказе...и остали прибор за прављење макета, за наставак рада на макети. Макета је предуслов за рад на следећим вежбама. Размера макете од 1:200 до 1:50, индивидуално, у зависности од концепта. Инсталирати неки од програма (Rhinceros, 3d Max, Revit или Autocad) у договору са асистентом.

02. **20. 02. 2018. ОБЛИК И ГЕОМЕТРИЈА** / Милан Ђурић [пројекат 01 : декомпозиција]

Вежбе [трансформација]: декомпоновање структуре

ZOOM IN – ZOOM OUT, SCALE, EXTRUDE, SLICE, GROUP, UNGROUP, SUBSTRACT, INTERSECT, EXTEND...

На вежбама се ради на макети која је донета као резултат рада код куће. Истражују се просторни односи променама размере, декомпоновањем, деконструкцијом, сечењем, савијањем или другим методама и пројекује нови просторни склоп. Целокупан процес трансформације бележити фотографијама.

Рад код куће: у неком од програма (Rhinceros, 3d Max, Revit или Autocad) у договору са асистентом измоделовати примарне геометријске облике добијене анализом структуре на претходним вежбама.

03. **27. 02. 2018. ТРАНСФОРМАЦИЈА ОБЛИКА** / др М. Милинковић, доц. [радионица : трансформација]

Вежбе [3д трансформација]

Вежбе у форми радионице.

У неком од 3д програма по договору са асистентом у току вежбања моделује се трансформисана структура и испитују могућности просторних трансформација.

Препоруке: Rhinceros, затим 3d Max, Revit или Autocad

Рад код куће: припрема за колоквијум.

04. **06.03.2018.** МЕРА И ПРОПОРЦИЈА / Милан Ђурић [колоквијум 01: пројекат 01 : трансформација]

Вежбе [трансформација]:

ПРВИ КОЛОКВИЈУМ

Елаборат:

Макета на подлози 50x50cm. Макету израдити од белог материјала. Подлога може бити третирана као део пројектоване структуре.

Цртеж: основа, пресек и просторни прикази који приказују процес трансформације.

Формат цртежа 50x50cm (мак 2 формата) цртеж монохроматски.

ОБЛИКОВАЊЕ: МОНОФОРМА

Други блок вежби усмерен је на препознавање елемената архитектонског склопа, структуре и целине.

Циљ је да се из пројектоване и декомпоноване структуре препознају облици и различитим методама испитају потенцијали облика, на нивоу аутономног елемента а затим и његов потенцијал у успостављању просторних односа и изградњи новог простора. Шта је то један елемент или један облик у архитектонском пројектовању? Како се разуме однос облика и простора? Како се пројектује облик у простору и како се пројектује простор обликом су проблеми који се постављају студентима.

На вежбама се различитим методама препознају: линија, тачка, раван, отворено- затворено, пуно- празно, раван и сфера, да би се различитим геометријама пројектовале различите моноформе и успостављали односи између њих као и простора коме пропадају.

05. **13.03.2018.** обликовање: **ФОРМА** / Милан Ђурић, Снежана Веснић [пројекат 02 : моноформа]

Вежбе [моноформа]:

Задатак 1: пројектовати експерименталну ботаничку башту са лагумом и подземном лабораторијом, који заједно чине мали привремени центар за истраживање биљака.

Укупна површина око 200m². Укупна запремина (m³) у зависности од концепта.

Пројектује се мала привремена експериментална ботаничка башта са надземним огледним делом и подземном лабораторијом.

Претпостављени контекст Косанчићев венац.

МОДЕЛ 1:

Макета + цртеж (3 пројекције) + 3д модел

Тежиште је на разумевању шта је пресек и на који начин се црта.

07. **27. 03. 2018.** обликовање: АНВЕЛОПА / др Владимир Миленковић [пројекат 02 : моноформа]

Вежбе [моноформа]:

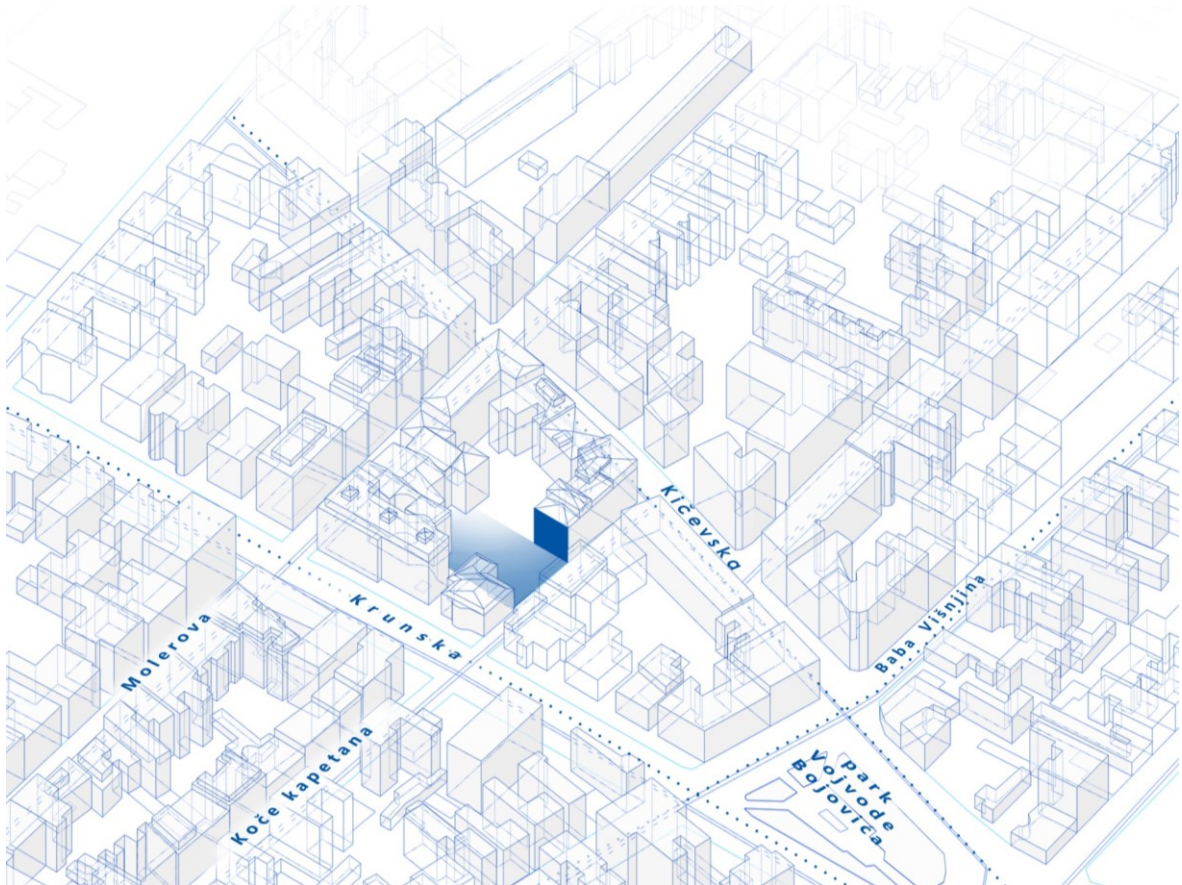
Задатак 2: пројектовати простор за уметника са радим простором и минималним простором за становање.

Пројектује се простор за уметника који садржи мали стамбени простор и радни простор – атеље према замишљеном профилу уметника. Простор може имати малу продајну галерију или мултифункционални простор.

Тежиште је на разумевању шта је хоризонтални план и на који начин се црта.

Макета + цртеж (пројекције) + 3д модел. Макету направити у контексту са могућношћу расклапања.

Домаћи задатак према упутству асистента.

08. **03.04.2018.** обликовање: КРЕТАЊЕ И ДОГАЂАЈ / мр Зоран Абадић [пројекат 02: моноформа]

Вежбе [моноформа]:

Наставак на претходном задатку.

Домаћи задатак према упутству асистента.

Вежбе [моноформа]:

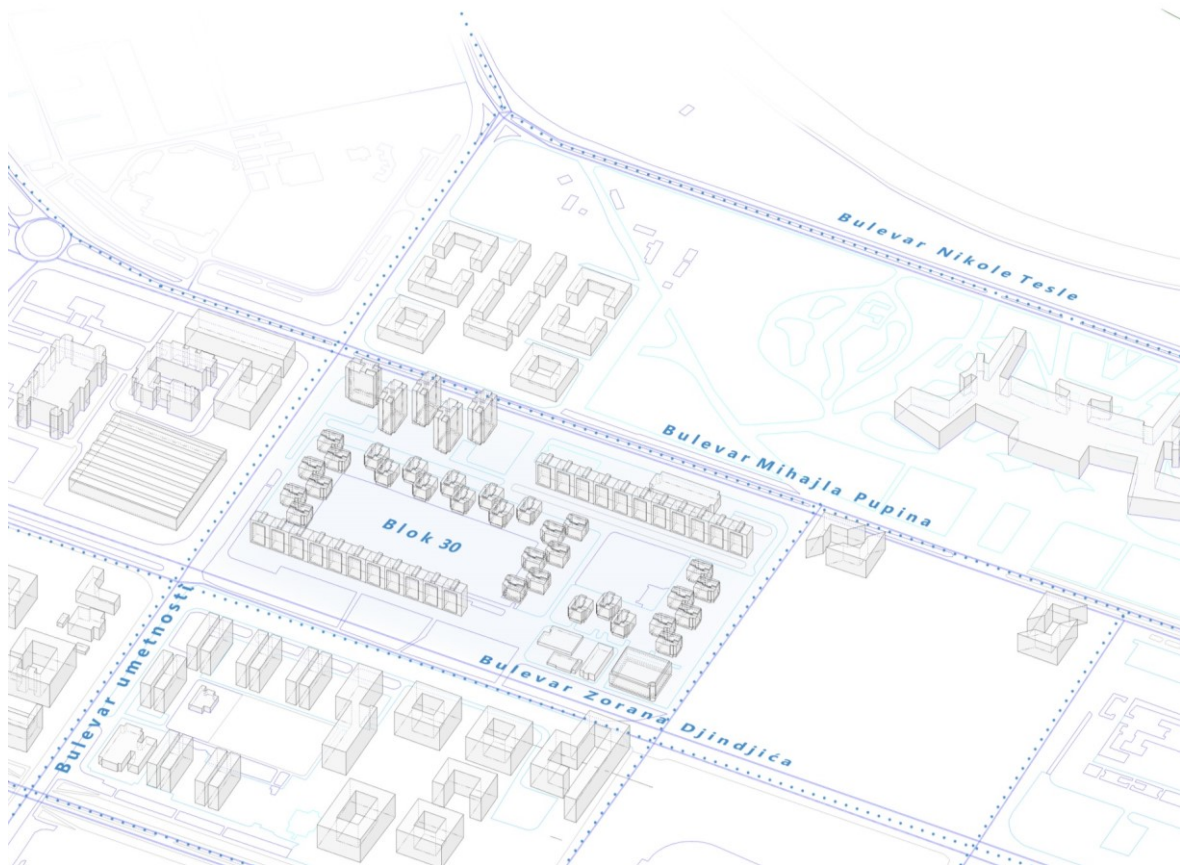
Задатак 3: ROOFTOP И ЈАВНИ ЛИФ, Блок 30: пројектовати надоградњу новобеоградског блока 30. Надоградња може бити третирана на једном објекту или целом блоку. У оквиру структуре пројектовати јавни лифт за заједничко коришћење, као и потребна противпожарна степеништа.

Пројектује се надоградања блока 30, Нови Београд, која може бити функционално третирана ка анекс постојећих стамбених објеката или комплементаран садржај (спорт, рекреација, образовање..). Пројектована функција треба да објасни начин коришћења и однос простора и програма, постојећег и новог.

Макета + цртеж (пројекције) + 3 д модел МОДЕЛ 3

Тежиште је како се на 3д цртежу и плановима који се из њега читају.

Домаћи задатак: фотомонтажа утилитарности облика (контекст и контакт)

Наставак на претходном задатку.

Домаћи задатак према упутству асистента.

11. **24. 04. 2018.** структура простора: **КОНЦЕПТ** / Милан Ђурић и Снежана Веснић [колоквијум
02: моноформа]

ДРУГИ КОЛОКВИЈУМ

Садржај елабората:

МОДЕЛ 1: БОТАНИЧКА БАШТА Макета + цртеж (пројекције) + 3 д модел

МОДЕЛ 2: ПРОСТОР ЗА УМЕТНИКА Макета + цртеж (пројекције) + 3 д модел

МОДЕЛ 3: ROOFTOP И ЈАВНИ ЛИФ Макета + цртеж (пројекције) + 3 д модел

СТРУКТУРА ПРОСТОРА: ПАВИЉОН

Пројектовати изложбени павиљон.

Студенти по договору са наставником бирају једну од две локације:

- 1) Калемегдан-Косанчићев венац, Београд (анекс павиљона Цвијета Зузорић)
- 2) Ушће, Нови Београд (анекс Музеја савремене уметности)

Програм:

1. Изложбени простор – затворени, 500-1000м²
2. Изложбени простор на отвореном
3. Тоалети за посетиоце (1м, 1ж и 1 за инвалиде)
4. Сервисни простори (депо, просторије магацин и санитарни блок за одржавање)
5. Билетарница
6. Bookshop
7. Администрација (2-3 канцеларије, укупно 4-8 запослених)
8. Студио за домара (до 40м², дневни простор и простор за спавање)
9. Сала за предавања (до 35 места)

Вежбе [структура простора]:

ТЕСТ 2: филм у трајању до 3мин

Сви студенти у договору са асистентом изабраће једну од две локације за пројекат павиљона.

Студенти снимају, бележе, колажирају материјал, истражују визуелни идентитет и испитују границе простора Калемегдана-Косанчићев венац или Београд и Ушће, Нови Београд, истовремено као анализу постојећег стања и импресија и свеукупне слике - увод у пројекат.

Надокнаде пропуштених вежби због пазника у форми консултација у периоду 24.04-07.05.2018 индивидуално према распореду асистената.

12. **01.05.2018.** ПРАЗНИК - недеља за екскурзије + ТЕСТ 2

Предаја Теста 2 најкасније до 4. маја. Тест носи 6 поена.

Надокнаде пропуштених вежби у договору са асистентом.

13. **08.05.2018.** структура простора: **КОНТЕКСТ** / др Владимир Миленковић [пројекат 03: структура простора]

Вежбе [структура простора]:

1. део вежби: презентација филмова и увод у тему.
2. део вежби: концептуалне скице павиљона

Рад код куће: концептуални модел - макета и поставка у auto-cad-у

14. **15.05.2018.** структура простора: **УПОТРЕБА И ОРГАНИЗАЦИЈА** / мр Зоран Абадић [пројекат 03: структура простора]

Вежбе [структура простора]:

Разрада концепта.

Рад код куће: макета и разрада пројекта.

15. **22.05.2018.** структура простора: **СЛОЈЕВИ. УНИВЕРЗАЛНО И ДЕТАЉ** / Милан Ђурић

Вежбе [трансформација]: разрада пројекта, припрема за испит.

Вежбе [структура простора]:

Целина и детаљ: увод у садржај пројекта.

Рад код куће: разрада пројекта

III ИСПИТ

Садржај испитног елабората:

Контекст: Урбанистичко-архитектонски пројекат, (Р 1:500- 1:250),

Ситуациони план, Р 1:500; Ситуациони пресеци и изгледи, Р 1:500;

Просторне атмосфере и амбијенти (објекат у окружењу); Макета ситуације, Р 1:500

Архитектонско решење павиљона: основе, пресеци, изгледи, р 1:100 (Р 1:50)

Просторне атмосфере и амбијенти (споља-унутра)

Макета архитектонског решења, р 1:200 (Р 1:100)

Просторне атмосфере и амбијенти (унутра-споља)

Макета, р 1:50

Посебни прилози у договору са асистентом.

IV БИБЛИОГРАФИЈА

И.Куцина: 15/3. Уџбеник за рад на предмету Простор и облик. Бгд: УБ - Архитектонски факултет, 2006.

М.Ђурић, Ј. Живанчевић: 77 појмова архитектонског дискурса. Бгд: Полигон, 2011.

Ј. Joedicke, Oblik i prostor u Arhitekturi, Бгд : Orion Art, 2000.

F. D. K. Ching, Architecture: Form, Space, and Order, NYC : Wiley, 1990.

В. Миленковић, Форма прати тему. Бгд: УБ - АФ и МПУ, 2015.

М.Кордић, Међупростор. Бгд: Задужбина Андрејевић, 2012.

Д. Васиљевић Томић, Култура боје у граду, Бгд: УБ – АФ, 2007.

Р. Колхас, *SMLXL*. New York: Monacelli Press, Rotterdam: 010 Publishers, 1995

Peter Cumtor: Misliti arhitekturu. Zagreb: AGM, 2003.

Kengo Kuma: Kengo Kuma Works and Projects. Florence: Electa Mondadori, 2006.

Juhani Pallasmaa, The Eyes of the Skin. Architecture and the Senses. John Wiley: New York, 2005

З. Абадић: Елементи: размишљања, остварења и модели, Архитектонски факултет, Београд, 2010

ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

Термини одржавања наставе:

Теоријска настава-предавања / амфитеатар АФ : уторак 08:15 - 10:00

Практична настава_вежбе / сале АФ : уторак 14:15-18:00

Термини одржавања колоквијума и завршног испита:

Први колоквијум 4. недеља / 06.03.2018.

Други колоквијум 11. недеља / 24.04.2018.

Тест 1 : на почетку предавања . Упутство за Тест 1 на уводном предавању.

Тест 2 : предаја до 4. маја према накнадном упутству из Кабинета. Упутство за Тест 2 на предавању.

Завршни испит према распореду за јунски испитним рок

Наставник в. проф. Милан Ђурић, руководилац студијске целине и предмета, број кабинета 345.

Координатор на предмету: Снежана Веснић, асистент, е_mail: snegene@arh.bg.ac.rs

Предавачи: доц. др М.Кордић, доц. др Ђ. Стојановић, доц. др З.Абадић, в.проф. др В. Миленковић, доц. др М.Милинковић..

Испитна комисија:

в. проф. В. Цагић, Проф. З. Лазовић, доц. З. Абадић, проф. В. Лојаница, доц. Н. Фотирић, в. проф. Б. Петровић, доц. И. Рајковић, доц. др Ђ. Стојановић, в. Проф А. Вуја, в.проф В. Миленковић, доц. др А. Никезић, доц. др М. Милинковић.

Вежбе у студију, асистенти:

1. асис. арх Милош Костић (сала 217)
2. асис. арх. Ана Зорић (сала 218)
3. асис. арх. Бојана Јерковић-Бабовић (219)
4. асис. арх. Драгана Ђирић (сала 220)
5. асис. арх. Анђелка Ђировић (сала 221)
6. асис. арх. Мила Мојсиловић (сала 222)
7. асис. арх. Никола Милановић (сала 223)
8. асис. арх. Ивана Јевремовић (сала 224)
9. асис. арх. Далиа Дуканац (сала 226)
10. асис. арх. Маја Драгишић (сала 227)
11. асис. арх. Стевовић Владан, (сала 228)
12. асис. арх. Богосављевић Јелена (сала 230)
13. асис. арх Христина Стојановић (сала 235)
14. асис. арх. Немања Кордић (сала 301)

